ሓዳስ ኤርትራ

መበል 32 ዓመት ቁ.146 | ዓርቢ 17 ለካቲት 2023 | ገጻት 8 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 2
ሕማም ቲቢ - ‘ማይኮባክተሪዩም ቲበርክሎሲስ’

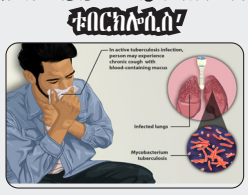

ገጽ 3
ውዕሎ ፋልግንዳ ደሎ

ገጽ 4
ግርሀነት ከም ዕሽነት

ገጽ 5
ጉድናዊ ሳዕቤንሰብ ሰርሒ መማቕርቲ

ገጽ 7
ሻምፕዮን ኣፍሪቃ - 2023 ናብ ሃገራ ተመሊስ

‘ማሕበር ሕርሻዊ ንግዲ ደቂ-ኣንስትዮ’ ሓሙሻይ ጉባኤኡ ኣቃኒዑ

ማሕበር ሕርሻዊ ንግዲ ደቂ-ኣንስትዮ ኤርትራ ብ14 ለካቲት ኣብ ኣስመራ 5ይ ጉባኤኡ ኣቃኒዑ።

ኣባላት ኣኪያዲት ሽምግል ማሕበር ኣብ ዘቕረብኦ ጽብጹብ ኣብ ዝሓለፈ ክልተ ዓመታት፡ ምምዕባል ዋቕሚ-ሰብ ብፍላይ ከኣ ስልጠናታት ብልዑል ኣተኣኪሮ ከም እተሰርሓሉ ገለጸት።

እቲ ኣብ ወሽጠ ሃገርን ወጻእን ዝተዋህበ ስልጠናታት፡ ኣብ ምምዕባልን ምሕያራን ዋናናት ሕጊ፡ መፍረ ንህበን ደርህን ምፍራይ ቃንዋ ድሕነት መግቢ፡ ምህበክ ጥሪትን ዲጂታላዊ ኣገልግሎት ክሊማዊ ሓበሬታን ዘጠቓለለ ምንጭ እውን ተሓቢሩ።

ቅድመኻትት ኣባልነትን መርሓዊ ክፍሊትን ምምሕያሹ - ቀጽሪ ኣባላት ንነፀብ ካብ ዝሓዝዙ ረቛሒታት ምንጭ ክግለጽ እኳ፡ ብድጕፍ ሃገራዊ ኮንፊደረሽን ሴራሕተኛታት ኤርትራ ዝተራሕወ ዕድላት ልቓሕ እውን ድርኺት ከምዝፈጠረ ቡሉ።

ኣባላት ማሕበር ኣብተ መርሓዊ ዝቀደድ ምርኢት ባዕር ክሳተፋ ብምኽእሎኣ ፍርያተን ምስ ህዝቢ ከሳልፋን ዕድላት ዕዲጋ ክረኽቦን ከምዝኸኣላ እውን ተጠቒሱ።

ተሳተፍቲ ማሕበር ኣብ ምምዕባል ዋቕሚ ኣባላቱ ዝገበኦ ኣድህሮ ሃበ ክሳርሕ፣ ደረት ሕርሻዊ ንግዲ ዋናናቱ ከሰፍሕ ብምልባው፡ ሽወዳት ዝኣባኣታ ሓዳስ ኣኪያዲት ኣኳል መሪጽን።

ማሃስተር ሕርሻ ኣቶ ኢረኣይ በርሀ ማሕበር ሕርሻዊ ንግዲ፡ ብርክት ዝበላ ሓደስቲ መንእሰያት ደቂ-ኣንስትዮ ብምሕቋፍ - ብዘለዎ ድርኺት ክሳርሕ ምጅምሩ “የሓና” ድሕሪ ምባል ዓለምለኻዊ ርክባት እናገበረ ጽልዋኡ ከሰፍሕ ኣዘኻኺሩ።

ህግደፍ ዞባ ደ/ቀ/ባሕሪ ናይ ዝሓለፈ ዓመት ንጥፈታቱ ገምጊሙ

በትጽሕፈት ህዘባዊ ግንባር ንደሞክራሲን ፍትሕን ዞባ ደቡባዊ ቀይሕ ባሕሪ ብ14 ለካቲት ኣብ ከተማ ዓሰብ ኣብ ዘካየዶ ርክብ - ናይ 2022 ንትፈታቱ ገምጊሙ።

ኣብተ ሓለፍቲ ንኡሳን ጨናፍርን ጉጅለታትን ዝተረኽበሉ ገምጋሙ ጹሓፊ ህግደፍ ኣብተ ዞባ ኣቶ ረዚ ሚኻኤል፡ ትግባር መደባት ብምምጽር ዝሰረ ወጥናት፡ ነፀምኡ’ውን ብልጫታትን ድኾምታትን ዘጠቓለለ ጽብጹብ ኣቕሪቦ።

ዋቕሚን ብቕዳትን ኣባላት ንምዕባይ - ትምህርታውን ገተዳኣውን መደባት፡ ምዱብን ፍሉይን ኣኸቦታት፡ ኣብ ህሉው መድረኻዊ ኩነታት ዘተኮረ ሶሚናራት. . . ነፀምኡ’ውን ነፀምኡ ዋህበን ኣብርህ።

ኣብተ ጽብጹብ ኣባላት 3 ሽሕ ኣባላት ግንባር ኣብ ዝተፈላለየ ልምዓታዊ መደባት፣ 127 ኣባላት ድማ ብደረጃ ሃገርን ዞባን ኣብ ዝተኻየደ ስልጠናታት ካድር ከምእተሳተፉ ተሓቢሩ።

ካድራት ምምልማል፡ ኣብርክቶ ኣባላት ምዕዝዝ፡ መሓወራት ግንባር ምሕያል፡ ኘቕሓትን ኣፍልጦን ኣባላት ዘውበዩ ንጥፈታት ምክያድ - ገለ ካብተ ዝ. ዓመት እዚ. ተታሒዙ ዘሎ መደባት ምኻኑ ዝሓበረ ኣቶ ረዚ፡ ሓለፍቲ ብልዑል ኣቓልቦ ክዋነኡ ኣዘኻኺሩ።

ኣመሓዳሪ ዞባ ደቡባዊ ቀይሕ ባሕሪ ኣምባሳደር መሓመድሰዒድ ማንታይ፡ ቡበደረጃኡ ዝዘወዉ ኣባላትን መሓወራትን ግንባር ምሕያል ደጋናሓለይ ዘደገፍሎ መደብ ከምዘኸፈሎ ብምዝኽኻር፡ መደባት ብኣድማዕት ንምትግባርን ክብርታት ግንባርን ሕብረተሰብን ንምኽእኽሎ ኩሉ ኣብል ብትግዮት ክሳርሕ ኣተሓሳሰቦ።

ብጥሕሰት ሕጊ ትራፊክ ዝተኸሰሳ ተሽከርከርቲ 5.4 ሚልዮን ናቕፋ ተቐጺዐን

ኣብ 2022፡ ሕጊ ትራፊክ ብምጥሓስ ዝተኸሰሳ 866 ተሽከርከርቲ፡ ብድምር 5.4 ሚልዮን ናቕፋ ከምእተቐጽዑ ኣብ ቦልጫዚ መጻዒዝዩ ምድሪ ዳይረክተር ጨንፈር ድሕነትን ምቁጽጻርን ኣቶ ቦኻ ተነፋሚርያም ሓቢሩ።

እተን ተሽከርከርቲ - 178 ካብ ዝተፈቕደለን ኣገልግሎት ወጻኢ ከከቢሩ ዝተረኽቡ፡ 352 ምስ ወሰኑቲ ጋራጃት ብምትሕብባር ናይ ሞተሮን ካልእ ኣካላትን ለወጥ. ክገብራ ዝተታሕዙ፡ 190 ታርጋ ብምፕሊኣን ብምብልሻወን ዝተኸሰሳ፡ 11 ንዋይሕ ዓመታት መርመራ ጥዕና - ቦኣ ዘይገበራ፡ 135 ድማ ብዘተፈላለየ ጥሕሰት ሕጊ ትራፊክ ዝተኸሰሳ እዮም።

እቲ መቐጽዒ ብመጠንን ዓይነትን ናይቲ ጥሕሰት እኳ ዝፈላለ እንተኾነ፡ ናይ ገዝዘን ንዘተወሃበ ግዜ ታርጋ ምውራድን ዘጠቓለለ እዩ።

ኣቶ ቦኻ፡ ኣብ መስርሕ መሻጣን ዕድግን መኪይን ዋንኡት ምቕያርን ምስግጋርን ኣብ ወሽጠ. 60 መልሲታት ክቀርቡ ግድን ምኻኑ፡ ዝ. ዘይፍጽሙ ድማ ብዘይካ’ቲ 5 ሽሕ ናቕፋ መቐጽዒ፡ ኣብ ውሳኔ መድሕን ተሓታትነት ከምዝኸውን ክርድኡ ብምዝኽኻር፡ ኣብ ዘይሕጋዊ ንጥፈታት ዝተዋፈሩ ወሰኑቲ ጋራጃት ክቕጠቡ መኪሩ።

ኤርትራውያን ኣብ ኢጣልያ፡ ዝኽሪ ስርሒት ፈንቅል ብድምቀት ጸምቢሎም

ኤርትራውያን ነበርቲ ኢጣልያ፡ ማዕል 33 ዓመት ዝኽሪ ርሒት ፈንቅል ብድምቀት ጸምቢሎም።

እቲ ብ12 ለካቲት ኣብ 8 ከተማታት - ሮሜ ባሪ፡ ካታንያ፡ ፒዜ ኣብሩሲ፡ ፓርሜ ቬሮናን ቦሎኛን ዝተካየደ ጸምብላት፡ ብዘሎወን ሰራዊትወን ሰራዊትወን ማሳናድኣታት ደማቕ ከምዝወዳ ተፈሊጡ።

ኣብተ ናይ ሮማ ቦሎዝኽሪ ኣምባሳደር ኤርትራ ኣብ ኢጣልያ ኣቶ ፍሱሓጽዮን ጴጥሮስ ብዘዕባ ታሪካዊ ስርሒት ፈንቅልን ወተሃደራዊ ፖለቲካውን ጸልዋኡን መብርሂ ድሕሪ ምሃቡ “ዝ. ቦሪ ናጽነት ዘርሓወ ስርሒት ኣብ እንጽምብሎሉ ኣጋጥሚ፡ ሕድሪ ሶማኢታትና ከከተማብር ረዚን ሓለፍት ከምዝሎና ክንዝከር ይግባእ” ክብል ኣገዝዐ።

ኣብዘን ካልኣት ከተማታት እውን ብሓለፍቲ ውዳቤታት ተመሳሳሊ መግለጺታት ከምእተካየዱ እቲ ሓበሬታ ኣረጋጊጹ።

እቲ ጸምብላ፡ ሰንበት 19 ለካቲት - ኣብ ሚላኖ፡ ፊረንዜ፡ ናፖሊ፡ ፓሌርሞን ቶሪኖን እውን ክቐጽል ምኻኑ ተፈሊጡ።

መኣረምታ

ኣብ ናይ ትማሊ ሕታም ጋዜጣ ኣብ ዓንቀጽ ቃለመሕትት ምስ ክብር ፕረዚደንት ኢሳይያስ ኣፈወርቂ (ገጽ 3)፡ “ኣብ ዝቐጸልዕ ንነበታዊ ኩነታት’ ዝምልከት ሕቶታት ክህልወና እዩ) ዝብል ሰፊሩ ኣሎ። እዚ ግን ብጌጋ ዝተመልከተ ምኻኑ እናሓበርና - ‘ንነባዊ ኩነታት’ ዝምልከት ሕቶታት ክህልወና እዩ - ተባሂሉ ክንብብ ምስናይ ይቕረታኹ ንሕብር።

ዋና ኣሓሪጊ ጋዜጣ

ጥዕና

ሱሌማን ኣሕመድ

ሕማም ቲቢ - ‘ማይኮባክተሪዩም ቲበርክሎሲሲ’

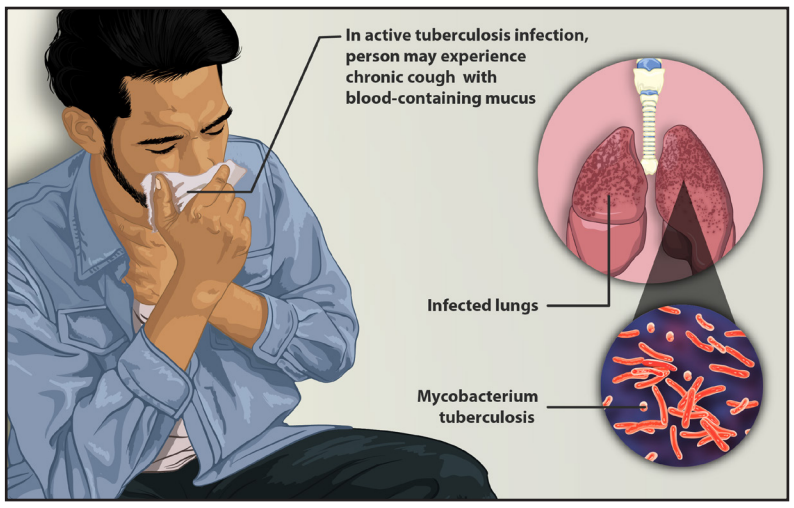

ሕማም ቲቢ - ‘ማይኮባክተሪዩም ቲበርክሎሲሲ’ (Mycobacterium tuberculosis) ብዘተፈለለ ባክተርያ ዝመጽእ ሕማም እዩ። እዚ ባክተርያ’ዚ ነም ልሙድ ንሳንብእ ዘየቅዕ’ኳ እንተኾነ ከሊት፣ ግንዲ ሕቑ፣ ሓንባል . . ዝኣመሳሱ ካልኦት ነፍሲ ኣካላትና’ውን ነጥቅዕ ይኽእል እዩ። ሕማም ቲቢ ግበእ ነሽበን እንተዘይተዳፈሉ ቀታሊ ሕማም እዩ።

ጸብጽብ ውድብ ጥዕና ዓለም ነም ዘጠቐሰ፣ ኣብ 2020 ብሕማም ዓቢይ ሰዓል (ቲቢ) 1.5 ሚልዮን ሰባት ህይወትም ስኢናምኑ። ኣብ መላእ ዓለም ብሰንኪ ሕማም ቲቢ መሳልታዊ ሓመቕተ ሽሕ ሰባት ህይወትም ነም ዝኾኑ እቲ ጸብጽብ ወሲኹ የረድእ። ነም ድኾኑትን ተጎጂሎን ዝኣመሳሱ ማሕበራውን ቁጠባውን ጸልዋታት ነቲ ሕማም ኣነጽዮ ካብ ዘውጽኦ ዘለዉ ጉዳያት ምኳናም እዩ ዝገብር።

ኣብዚ ግዜ’ዚ፣ ሕማም ቲቢ ብደረጃ ዓለም ኣብ መባል 13 ተርታ ተሰሪዑ ዝርከብ ቀታሊ ሕማም እዩ። ብደረጃ ሰብኢ፣ ናይዚ ዘመን ሕማም ኮይኑ ንዝጥቀሰ ነቪድ-19 ተኸቲሉ ኣብ ካልኣይ ተርታ ተሰሪዑ ኣሎ።

ሕማም ቲቢ ክትፍወሶ ነምኡ’ውን ክትፈሊኾሎ ዝኽእል ሕማም እዩ፣ ግና ግበእ መምርሕታት ምኽታል የድሊ።

ቲቢ ንኣናይ ኣካላት ሰብክትና የጥቅዕ?

ቲቢ ንመላእ ኣካላትና ዘጥቅዕ ዓይነት ሕማም እዩ። እቲ ዝበዝሐ 80 ሚኢታዊት ንሳንብእ ዘጥቅዕ ነኸውን እንሕሊ። እቲ ዝተረፈ 20 ሚኢታዊት ድማ ካብ ሰብ ናብ ሰብ ዘይመሓላለፍ ኮይኑ ንዝተፈላለዩ ኣካላት ዘጥቅዕ እዩ። ሓደ ካብኡ እቲ ብዘይፈልሖ ጸብ ናይ ጥሪት ብምስታይ ዝኸሰት ዓይነት ቲቢ እዩ። ኣብ ሃገርና ክልቲኡ ዓይነት ሕማም ቲቢ ኣሎ።

ሕማም ቲቢ ብኸመይ ይመሓላለፍ?

ሕማም ቲቢ ብዓይንና ብዘይረአ ባክተርያ ዝመጽእ ሕማም እዩ። ቲቢ ዝሓመመ ሰብ ኣብ ዝነፍሰሉ፣ ዝሀንዩሰሉ፣ ዝዛረበሉን ዝደርፈሉን እዋን እቲ ጠንቂ ቲቢ ዝኾነ ባክተርያ ናብ ከባቢ ኣየር ይዝርጋሕ። ኣብ ከበኡ ዝጸንሐ ጥዑይ ሰብ ነየም ባክተርያ ብስርዓተ-ንፈሳስ ኣብኡ ናብ ኣካላቱ ድሕሪ ምእታው፣ ኣብ ሓደ እዋን ብዘኸፍ ይጥቃዕ፣ ብኸመ’ዚ ኣጋጋብ ቲቢ ካብ ሰብ ናብ ሰብ ይሳገሩ።

ሕማም ቲቢ፦

* ሰዓመታ ብምልወዋጥ፣
* ብዛንጎብ ብምብላዕን ብምስታይን፣
* ኣንጎላን ካልእ መገጽፍ ዓሪትን ብምትንፋፍ፣
* ብምስዕዓም ኣይመሓላልፍን እዩ።

ቲቢ ብዘይካ ብኣየር ብቻልእ መንገዲ ኣይመሓላልፍን እዩ። ሓደ ሰብ ቲቢ ባክተርያ ዘለዎ ኣየር ናብ ኣካላቱ ምስ ዝኸኣለ እቲ ባክተርያ ኣብ ሳንብኡ ዓለቡ ክፉበን ክረባሕን ይጅምር። ካብዚ ምስ ደም ተሓዊሱ ናብ ከሊት፣ ግንዲ ሕቑን ሓንባልን ናይቲ ግዳይ ከስፋሕፍሕ ይኽእል።

ኣብ ሳንብእ ዝርከብ ሕማም ቲቢ ተሳቢኡ እዩ። እዚ ማለት፣ እቲ ባክተርያ ናብ ካልእ ጥዑይ ሰብ ክሓልፍ ይኽእል እዩ። ኣብ ነም ከሊት ወይ ግንዲ ሕቑ ዝርከብ ሕማም ቲቢ ግና፣ ናብ ካልእ ሰብ ኣይሳገሩን እዩ።

ሕማም ቲቢ ዘለዎ ሰብ፣ ነቲ ሕማም ናብ ስድርኡ፣ ኣፈራኽቱ መርሕቑን መማህርቱን ከመሓላልፍ ዘሎ ተኽእሎ ልዑል እዩ። እዚ ግበእ ጥንቃቐታት ምስ ዘይገበር እዩ።

ንሕማም ቲቢ ዝተቓልዑ መን እዮም?

ገለ ሰባት ብባክተርያ ቲቢ ምስ ተለኽፉ፣ ሕማም ናይ ምጽዋር ዓቕሚ ኣካሎዖም ከይተጋፈጦ ኣብ ወኒጠ. ሰመናት ሻቡ እቲ ሕማም የማዕበሉ። ገለ ሰባት ደማ ነም ዓቕምን ከኒታት ሕማም ናይ ምጽዋር ዓቕሞም ነቲ ሕማም ነምዕበሉ ዓመታት ይወስደሎም።

ኣስታት 5 ክሳብ 10 ሚኢታዊት በዚ ሕማም ዝተለኽፉ ሰባት፣ ግበእ ሕፅምናዊ ነሽበን ምስ ዘይረኽቡ ሕማም ቲቢ ነምዕበሉ ግድን እዩ። ብሰንኪ ‘ኤች. ኣይ. ቪ.’ን ካልእን ሕማም ናይ ምጽዋር ዓቕሞም ተዳኺሙ ዝጸንሑ ሰባት ብቐሊሉ ሕማም ቲቢ ነምዕበሉ ይኽእሉ።

ብሓፈሻ ንሕማም ቲቢ ኣብ ሓደጋ ዝርከቡ ሰባት ኣብ ክልተ ደረጃ ክምቀሉ ይኽእሉ።

=> ሰባት - ምስ ኣብ ቀረባዖም ሕማም ቲቢ ዘለዎ ሰብ ዝሰርሑ፣

=> ሰባት - ብሕፅምናዊ ኩነታተዖም ዝተሓሓተ ሕማም ናይ ምጽዋር ዓቕሚ ዘለዎም፣

ሰባት - ምስ ኣብ ቀረባዖም ሕማም ቲቢ ዘለዎ ሰብ ዝሰርሑ

ምስ ብሕማም ቲቢ ዝተለኽፈ ሰብ ዝዘራረብን ዝሰርሑን፣

ትሕቲ 5 ዓመት ህጻናት፣

ልዑል መጠነ ምትሕልላፍ ሕማም ቲቢ ዘለዎም ጉጅለታት - ንኡሱት ግዳም ሓደር ሰባት፣ መሪፍኣ ናይ ሓኪሽ ዝጥቀሙ ሰባት፣ ነምኡ’ውን ብሕማም ኤት ኣይ ቪ ዝተለኽፉ ሰባት፣

ሰባት - ብሕፅምናዊ ኩነታተዖም ዝተሓሓተ ሕማም ናይ ምጽዋር ዓቕሚ ዘለዎም፣

ህጻናትን ሽማግሌታትን ትሑት ሕማም ናይ ምጽዋር ዓቕሚ እዩ ዘለዎም፣ እዚም ዝነበሩ ጥዕናዊ ጸገማት ዘለዎም ሰባት፣ **ትሑት ሕማም ናይ ምጽዋር ዓቕሚ ዘለዎም እዮም፦**

ምስ ኤች. ኣይ. ቪ. ዝሑሩ ሰባት፣

ነበድ ሕማም ከሊት ዘለዎም፣

ትሑት ክብደት ሰውሪት ዘለዎም፣

ኣካላት ዝተሰጋገረሉም፣

ብዘተፈላለዩ ሕዱር ሕማም ዝተጠቐዑ ሰባት ወዘተ።

ዓይነት ሕማም ቲቢ

ብባክተርያ ‘ማይኮባክተሪዩም ቲበርክሎሲሲ’ ዝተለኽፈ ሰብ ከሊ፣ ይሓምም እዩ ማለት ኣይኮነን። እቲ ሕማም ብኽልተ ኣንገብ እዩ ዝኸኣ፦

ድብቕ ሕማም ቲቢ (Latent TB)፦ ኣብ ሰብኣካ ባክተርያ ‘ማይኮባክተሪዩም ቲበርክሎሲሲ’ እኳ እንተሃለው ሕማም ናይ ምጽዋር ዓቕሚ ሰብኣካ ንኸይረባሕ ስለ ዝተለኽሰ፣ ቡቲ ሕማም ኣይንጥቃዕን፣ ስለዚ ምልክታት ኣይተርእይን፣ ናብ ካልእ ሰብ’ውን ኣይተመሓላልፍን፣ ይኸን’ምባር፣ እቲ ባክተርያ ኣብ ወኒጠ. ሰብኣካ ብህይወት ስለ ዘሎ፣ ሓደ መሳልቲ ንጠፍ ኮይኑ ነጥቅዓ ይኽእል እዩ።

ንጠፍ ሕማም ቲቢ (Active TB)፦ እቲ ባክተርያ ሓንባል ናብ ሰብኣካ ምስ ኣተወ ሻቡ ተሪብሑ ነጥቅዓ ይጅምር፣ ኣብዚ ደረጃ’ዚ ነቲ ሕማም ናብ ካልእ ሰብ ከተመሓላልፍ ተኽእሎ ኣሎ። 90 ሚኢታዊት ድብቕ ዝገጠመ ሕማም ቲቢ ናብ ንጠፍ ነም ዝቐየር ሕፅምናዊ ጸብጽብት የጽሪሩ፣ እቲ ድብቕ ሕማም ቲቢ ዝገጠመ ሰብ ምስ ዕድመ ሕማም ናይ ምጽዋር ዓቕሙ እናተዳኸመ ስለዝኸይድ፣ ቡቲ ሕማም ብቐሊሉ ይጥቃዕ።

ምልክታት ሕማም ቲቢ

ምልክታት ሕማም ቲቢ፣ ምስ ምርባሕን ምዕቢን ናይ’ቲ ኣብ ወኒጠ. ኣካላት ዘሎ ባክተርያ ቲቢ ይፈላለ እዩ። ባክተርያ ናይ ቲቢ ነም ልሙድ ኣብ ሳንብእ እዩ ዝዋለ። እቲ ሕማም ቲቢ ናይ ሳንብእ እንተኾይኑ፣

ክሳብ ሰሰተ ሰሙናን ልዕሊኡን ዝጸንሐ ከቢድ ሰዓል፣

ቃንዛ ኣፍልቢ፣

ደም ዘለዎ ዓኽታ ምልክታት የርኢ፣

ካልእ ምልክታት’ውን ኣለዉ፣

ድኾምን ምስልኪይን

ምዕጻው ሽወፃት፣

ረሳ፣

ምጭሊይ ክብደት ወዘተ።

እቲ ሕማም ቲቢ ካብ ሳንብእ ወጺኡ ምስ ዝኸሰውን ድማ ነም ከኑት ናይቲ ተጠቐዕ ዘሎ ነፍሲ ኣካላት ምልክታቱ ዝተፈላለየ እዩ።

ዝኾነ ሰብ ገለ ካብዚም ተጠቐሰም ዘለዉ ምልክታት ምስ ዘርኢ፣ ተቐላጠፉ ናብ ነበብኡ ዝርከብ ትካል ጥዕና ብምኻድ መርመራ ክገብር ይግባእ። ብሕማም ቲቢ ተጠቐዕ ምስ ዝሀሉ፣ እቲ ሕማም ኩሉዊ ዝኾኑል ምኻኑ ተቖቢሉ መድሃኒቱ ብዋጋእ ክወስድን ክሳብ ዝሓዊ ጥቡቕ ምክትታል ክገብርን ይግባእ። ቲቢ ዝሓመመ ሰብ ግበእ ሕፅምናዊ ምክትታል ምግባር ንረብሓኡን ረብሓ ሕብረተሰብን ምኻኑ ክፖዝዘብ ይግባእ።

መርሕ መጽሪ ቲቢ

መርሕታት መጽሪ ቲቢ ካብ ግዜ ናብ ግዜ እናሰጐገለ ይመጽእ ኣሎ። ከሊም ኣብ ሃገርና ተኣታትዩም ይሰራሕሉም ኣሎ። ሪጂ ነምኡ’ውን መመርመሪ ዓኽታ፣ እቲ ቅድሚ ሕጂ ክልተ መሳልቲ ዝወሰድ ዝነበረ ሰሚ ኣብ ክልተ ሰዓት መልሲ ህላወ ቲቢ ክረጋገጽ ተኻኢሉ ኣሎ።

ሕማም ቲቢ ብኸመይ ይፈወስ?

መብዛሕትኡ ብባክተርያ ዝመጽእ ረኽሲ፣ ግበእ ፍወሳ ምስ እትገብር ኣብ ወኒጠ. ሓደ ወይ ክልተ ሰመን ምምሕዮሽ የርኢ እዩ። ናይ ሕማም ቲቢ ግና ነምኡ ኣይፈሓሉ።

ብሕማም ቲቢ ዝተለኽፈ ሰብ ምስእ ብምስእ ኩሉዊ ካብ 6 ክሳብ 9 ኣዋርሕ ዝቐጽል ግበእ ፍወሳ ክወስድ እዩ ዘለዎ፣ ነቲ ፍወሳ ምስእ ብምስእ ምስ ዘይወስዶ፣ እቲ ብባክተርያ - ‘ማይኮባክተሪዩም ቲበርክሎሲሲ’ ዝመጽእ ረኽሲ መሊሱ ስለ ዝደግሽ ናብ ሕማም ቲቢ ይምለስ፣ ኣብዚ ደረጃ’ዚ እቲ ባክተርያ ነቲ ናይ ሕማም ቲቢ መድሃኒት ስለ ዝለመዶ/ ዝዘወሮ ቡቲ መድሃኒት ጽግዕ ክትፍወስ ዝኽእሎ ይኸውን።

ኣገባቡ መከላኸሊ ምትሕልላፍ ቲቢ ካብ ሰብ ናብ ሰብ

=> ኣብ እዋን ምስዓልን ምህንጣሽን ኣፍናን ኣፍንጫናን ብመንዲል ምሸፋን፣

=> ግንኮታ ክመጽኦ’ና እንከሎ፣ ኣብ ዝኾነ ቦታ ጠፍ ክንብል ኣይግባእን፣ ኣብ ገዛ እንጥቀመሉ መቐበኒ ግንኮታ ታኒካ ምስ መኽደኒኡ ተጠቐምና ንዓበርት ደቓይቕ ኣፍሊሕና ኣብ ዓይኒ ምድሪ ወይ ጉድጓድ ፈሕርና ንቖብሮ፣ እቲ ታኒካ ደማ ሓጺብና ነም እንደገና ክንጥቀመሉ ንኽእል፣

=> ግዴያት ናይቲ ሕማም ዝኾኑ ሰባት ብዋጋእ ሕፅምናዊ ምክትታል ብምግባር ኩነታተዖም ምምሕዮሽ፣

=> እንድቅሰሉም መናጽፍ መሳልታዊ ኣብ ጹሓይ ኣወጽእና ንሓሰ ነም ዝዘርግም ምግባር፣

=> መኾኸሪ ናይቲ እንድቅሰሉ ክፍሊ ምኽፋት፣

=> ህጻናት ክታባት ቲቢ ብዋጋእ ነም ዝወስዱ ምግባር፣

=> ኣብ ኣመጋገብ ስሩዕ ምክትታል ብምግባር መኣዛዊ መብልታት ምምጋቡ፣

ምንጪ፦ health line

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ
ኣስፍሃ ተኽለማርያም

ምክትል ኣሰናዳኢ
ብርሃነ ምሕረትኣብ

ቀ.ስ 116266 / 201820(2220)

ቦርድ ምስንዳእ
ዮሴፍ ሃይለማርያም
ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል
ተስፋኣለም የማነ
ተስፋልደት መብራህቱ

ቀ.ስ 201820 (2214)
ፋክስ. 127749 - ቀ.ሳ.ጸ. 247

ለይ-ኣውት
ትንሱእ ፍስሃየ
ሳምራዊት ሃብተ
ቤተልሄም ታደሰ
ፍርቱና ኤፍሬም

ምዝርጋሕ ጋዜጣ
ቀ.ስ.200454-07121322
ምልክታ
ቀ.ስ. 125013 - ቀ.ሳ.ጸ. 1284

ማህደር ጀጋኑ

ሽሞንዲ ዑቕባሚካኤል

ውዕሎ ፋልግንዳ-ደሎሎ

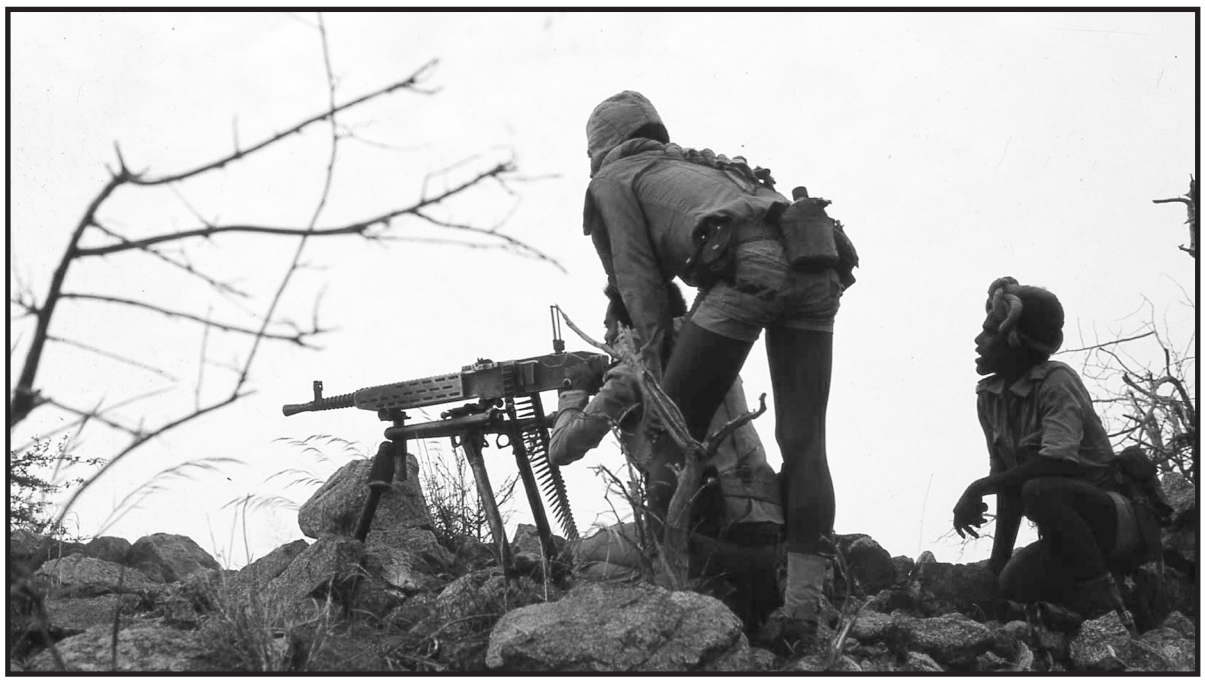

ጸላኢ፡ ነታ ኣብ ግዜ ስርሒት ፈንቅል ክሳዱ ዝሓዝቶት ገመድ ንምዝላቕ ወይ ንምብታኻ ዘይሓሰበን ዘይፈተኖ ስጉምትን ኣይገበረን፡፡ እንተ ተመሳሰሉ'ውን ነቲ ብዙደጋጋሚ ዘበጽሖ ወተሃደራዊ ወፍርታቱ ምሃጽ ኣሰምት ይጥንቃቐ ነበሩ፡፡ ወፍሪ ደምመሳቹ ገስጉ በዚኡ ኣድን. . . እናበለ ኣዋናዊ ኣሰምት እናቐደዐረ ሓሕ! ክሳብ ዝብል ፈቲኑ፡፡ ምስ'ቲ ዘጋእዮ ዝበረ ከበድ ምዕልባጡ ኣብ መውዳእታ ዕለታት መጋቢት 1990 "ጸላኢ ክወፍር ስለዘኽእ ተጠንቀቕ" ዝብል መልእኽቲ ካብ ሳዕሊ ናብ ታሕቲ - ኣብ ተጋደልቲ ተደጋጋሚ ይመሓላለፍ ነበረ፡፡

ብኡኡ መሳረት፡ ንምክልኻል ዘዀለመ ናይ ወገን ምቅርራብ ኣብ ቦታኡ ነበረ፡፡ ነቲ ዝኸፈል ዝበረ መውጋእትን መሳዋእትን ኣብ ግምት ብምእታው፡ ከምኡ'ውን ካብ ርሑቕን ቀረባን ናብ ግንባር ጊንዳዕ ዝኾረት ዝበረ ሰራዊትን ኣጽዋርን ጸላኢ. ንምስዕምሳሽ ዝተፈለለዩ ኣሃዱታት ህዘባዊ ግንባር'ውን ካብ ካልእ ግንባራት ተጎሓሊም ናብ ግንባር ጊንዳዕ ምስ'ቲ ዝኾነ ምስ ዝኾነ ክሳብ ዝኸፈለ ዝበረ ሰራዊትን ኣጽዋርን

ወዝተረፈ

መም/ዮናስ ሃብተ

ከም ብ'ዋዛ

ግርህነት ከም ዕሽነት

ኣብ ተኣማኒት ናይ ሰራሕተኛኡ ዝተጠራተረ ወናኒ ትካል እዩ፡ ንኽሕም ሰራሕተኛታቱ እቲ ልክዕ ወርሓዊ ደሞዝም ኣብ ሰታሪት እናኣኣተወ ክኸፍሎም እንከሎ፡ ነቲ "ዘይእመን ከዳዘውን" ኣሉ ዝጠርጠሮ ሰብ ነካ ኣሉ ዝያዳ ገዝዘበ ኣበታ ሰታሪት ኣእትዩ ሃዩ፡ እቲ ሰራሕተኛኸ - "ዝያዳ ገዝዘበ ሂብዒ ኣለኻ" ኣሉዶ ደምሳስሉ! "ነዞማ ዙሕመሳለ ዓምያን ዩብዙሓዩ!" ኣሉ ደአ ገዘዝዘቡ ሰቕሚጹ ኣሰቅጠቱ፡

ዋና ትካል፡ ኣበታ ዝቐጸሎት ወርሒ ደሞዝም ኣብ ሰታሪት ኣእትዩ ክህቦም እንከሎ፡ ነቲ ወዲ ግን መሳሰሉ "እስከ ሕጂኺ.." ኣሉ፡ ኣበታ ሰታሪት ክኣትዋ ካብ ዝገዝን ገዝዘበ ቀፈብ ኣጉዳሉ ሃዩ፡ እቲ ወዲ ነዞ'ቲ ናይ ዝሓሰፈ ተጋዳዊ ዝያዳ ገዝዘበ ሂብዒ ኣለኻ" ኣሉ ዝጠርጠሮ ሰብ ነካ ኣሉ ዝያዳ ገዝዘበ ሂብዒ ኣለኻ ዘደልኽኢ?" ክብል ሓተሎ፡

"እዋእ ሸው ደአ'ሞ ናይ መጀመርታ ጌጋ ስለ ዝኾሰ፡ 'ንስብ ብሓንቲ ጌጋ ክትዛዝ ጸበጥቕ ኣይፈቅን' ብዘብል እንደኣሊይ ሰቕ ኣለ" ክብል መለሰ፡፡

===

ሓደ ግዜ ጌሬ ዝዝልል ገርሂ ብጹይናኑ ኣብ ሰራሕ ኣምዩዑ ሰዓት 11:00 ኣብሉ ብዘቐንጽሎ ናብ ገዛኡ እናኸደ እንከሎ፡ ኣብ ነበቢ ሽል ዐቕብሃይለ ሓደ ወዲ ደረኽቦ እሞ፡ "መሳዕዲ ኩዲኑባ ክሳብ ኣበዚኣ ኣጋራብዚ ዝሓወይ!" ክብል ሰመሮ፡፡ ጌሬ ድማ "ሕራይ ንን ዝሓወይ!" ብምባል ተመለእዎ እናኣዕለሉ ክኸዱ ጀመሩ፡፡

"ኣበይ ደዩ ዝወስኑ?" ጌሬ እዩ ሓተቱ፡

"ኣብዚ ቪላጆ ጆጹ እዩ ዝነባኸ?"

"ኣነ ደማ ኣብዚ ፓራዳይዝ እዩ ዝወስኑ!"

"ፓራዳይዝ እንተኾይኑ ደአ'ሞ በዚ ከሰዩ ትፈልጦም ኢኻ ማሕት እዩ፡" ኣሎዋት ናይ ሓዱሓደ ናብ ኣጣ ደቂ ፓራዳይዝ ጠቐሎሉ፡፡

"እፈልጦም እዉ ዝነባኸ በዚ ከሰዩ ከሰዩ ትፈልጦም?"

"ምነኣዩም ደአ ኣረ ደቂ በትትምህርቲ ኣና ነይርና፡፡"

ቀደም ኣብ ኣስመራ ንሓደ ሰብ ክትላዕሮ ከለኻ ካብ'ታ "ኣበይ ኣደ ዝወስኑ?" እትብል ሕቶ ኣይትሓልፍን ኢኻ፡ ንካ እዝምጎ "እሞ በዚ ከሰዩ ትፈልጦምዶ? በዚ ከሰዩ'ኸ?" ብምብህላል መጀመሪ ዕላል ዝነኽነቀሎ እዩ፡፡

ሎሚ ደአሉ በትትምህርቲ በዘበብኒ ኮይኑ እምነር ቀደም ደቂ ሓደሽ ዓዲ ናብ ዝሥጉዳ ጣልያኑ ደቂ ዝሥጉዳ ጣልያን ናብ ዝሥጉዳ ሓዋኑ ደቂ ዝሥጉዳ ሓዋሽ ናብ ሓብዛዛቡ ደቂ ሓብዛዛ ናብ ትራቨሎ ደቂ ኣኸርያ ናብ ሰታንታኑ፡ ደቂ ሰታንታኑ ናብ ማይ ተመናይ እናኸይዳ ኢኻ ትመጥር ነይርኻ፡ ሸው ምነኑዩም ደቂ በትትምህርትኻ ክነብጽሕ ክትብል ምነ ካልኦት ደቂቲ ዝወተ ትላሉ፡ ኣብኡ ምወዳል ትጅምር፡ ደቂ ዝተፈለየ ዝወተ ክሽኸ ግን ከኣ ከልኻ የዕሩኽን ማዛዘትን ትኸውን፡፡

ናብ በዓል ጌሬ ክመልሰከ ምኑ፡ ጌሬን እቲ ወድን እናኣዕለሉ ክኸዱ ጸኒሖም ኣብታ መገዲ ቪላጆን ፓራዳይዝን እትፈላለ. ነበቢ ፋብሪካ ሰበር ጕማ ምነ በጽሑ፡ "ኣነኳ ሕጂ ዳርጋ ኣብ ዝወተይ በጺሐ እንደዩ ዝነኻ ግን እዝ ብቐንጽታይ ወሰዳ እሞ ጸባኒ ቀዳም ኣብ ቪላጆ፡ ኣብ'ታ ቀቅድሚ 'ባር ተርኮ' ዘለ ኣንበሎ፡ ናይ ገምገሮ ወዲ ሓወቦይ ትሰራሕ ዳስ ስለዘሕትኑ ኣብኣ መጻእካ ብቐንጽታይ ትህቡ፡፡"

"ኣበ'ታ ቀቅድሚ ባር ትርኮ ዘለ ኣንበሎ?"

"እው ንገሃ ኣብኣ ዳስ እሰርሕ ኣለኽ፡፡"

"ሕራይ በል ንገሃ ሰዓት 8:00 ናብኡ ቦታ መጻእ ብቐንጽታኻ ክህቦካ እዩ፡፡" ብምብህላል ተፈላልየዎ፡፡

ጌሬ ሕወስ እንደዩ ንጽባሒቱ ዳስ ክሰርሕ ምነ ከዩ ደሮ ምነ'ዩም ዳስ ዝሰርሑ ዝዘሩ ደቂ'ቲ ዝወተ ተላልዩኑ "ጌሬ እዘኣ ግበሩ፡ እዘኣ ወሃኽሲ . .!" ይብሉ፡፡ ንሱ ድማ "ኩሉ ነገ እቲኣ እሰራ. . ." ይኣሰራ፡፡ ነዞ'ዚ እናበሉ ዳርጋ ቴንዳ ኣብ ምኽዳን ምነ በጽሑ፡ ሰዓት እንተሪኣ - ሰዓቱ 10:00 ኮይኑ፡፡

ጌሬ ተኻቒሉ፡ "እዚ ወዲ ደአ ዶ'ምባር ብቐንጽታይ ነዞ ጌኣሊዩ እዩ?" እናበለ ነቲ ወዲ ነዞ'ዉ ምኢታወን ምወዳጃን ኣብዚሑ፡፡

እዞም ድሮ ብመንፈሳዉ ተላልዮሞ ዝጽንሑ ደቂ'ቲ ዝወተ፡ "ጌሬ ሕጅስ ደኽምካ ኢኻ መሳሰዉ እትው ወጻእ ኣብዚሕዚ?" ኣሉም ሓቲተምዎ፡፡

ንሱ ድማ ብዘሰባ'ቲ ምሽት ናብቲ ዳስ መጺኡ ንክመልሰሉ ኣሉ ብቕምት ብቐንጽታኡ ገዚሮ ሰብ ነዞ'ዉ ደአቲን ደወጽእን ነም ዝሰረ ነገርዎም፡፡ ሸው ንኑዩም ነቲ ግርህቱ ነም ዕሽት ተረዳእዎ - "ጌሬ ትብል መጻወዲቲ ጌዴምዃ 'ጌሬ ዓምያን' ኢታ ተወሃወስ ናብዚ ኣብ!"፡ "ጌሬ ዓምያን ኢታ ቴንዳ በዚ ሓዚ!" እናበሉ 'ዓምያን' እትብል ቅጽል ብዘተወሃኸ'ታ ሰም ክጽወሕዎ ኣርሒዶዎ፡፡ እቲ ወዲ ከይመጻኢ ምነ ጠፍኣ ድማ ዋላ ንሱ እወን "ሓቀዎ እየም!" ኣሉ ብዓምዎ'ቱ ተኣሚኑ፡፡

ሓደ ግዜ ድማ እዋን ክራምት ኮይኑ ፈስቲቫል ኣኽሊ ኣብ ምኽሑቱ ሰዓ ዝበረ - ጌሬ፡ "ኣብቲ ፈስቲቫል እንዳኻሊ መሳሊ ተኻሪያ ክሰርሕ" ብምባል ካብ 'መውል' 20 ሽሕ ተሰቂሉ እናመጽኣ እንከሎ ሓደ ወዲ ዝወተ ረኺቡዎ፡ እቲ ወዲ ጌሬ ገዝዘበ ተሰቂሉ ነዞ'ዚሎ ምነ ፈለጡ "ንሕጂ ኣየድልዮኻን ኣያን እሞ ጸባኒ ድሕሪ ጸባኒ ክመልሰልካ ዝኪ" ኣሉዎ ጌሬ ድማ "ሃብኻም ስለዘሎኻ ኣይጠልመንን ክመልሰለይ እዩ" ኣሉ ብዓእሞ'ኡ እተን 20 ሽሕ ኣሰቂሉዎ፡፡

"ምኽራይ ግዚሮ ድኳናት ኣኽሊ ምነ ተጀመረ "ገዝበይ ዝኪ" እንዘበለ ግኑ "ንኡዴኺ ማይ ወረድላ!' ኮይኑ፡፡ ደጋሙ ተዛሪበዎ ምነኣዋ ምነ ኣበዩ፡ "እንዳኻሊ ምኽራይ እንተ ተረፈኑ ዋላ ኣብ'ቲ ቀጽሪ ኣኽሊ' ኮይነ በለነ ክሽይዋ" ብዓባል፡ በለነ እናሸቀጠ ነቲ ዕድል ተጠቒመሉ፡፡

እቲ ዝሸፈኑ እቲ ተሰቃሓይ ብዙሕ ጥዕና ስለዘይብሮ ሓሮሙ ዓሪት ሐዘ፡፡ ጌሬ ነዞ'ዚ ዝዘኦ መሳሉ ይኸይድ እሞ፡ "እተን ገዝዘቡ ቅልጥፍ ኣልካ ወደኣለይ ኢኻ" እናበለ ክህዎ ጀሚሩ፡፡

ሓደ መልቲ ነዞ ቀደሙ ደሃይ ሕሞም ዝዝበር ኣምነሉ ደሃይ ገዝዘቡ ክዝበር ናብ ዝ'ቲ ተሰቃሓ እንተኸደ ግኑ ኣብ ኣፍደገ ካሽሎ ናይ'ቲ ተሰቃሓ ሓደሽ ናይ ሓዘን ዳስ ተሰሪሑ ጸሊሕዎ፡፡

"እንታ ሓወይ ንእሽቶየ! ሓወይ ንእሽቶየ!" ዝብል ዝበረ ድኣሉ ዝመሳል እምባር፡ በኡ ንብኡ - "ኣታ 20 ሽሕ'የ! ኣታ ዕስራ ሽሕ'የ!" እናበለ ኣውዮት ጀሚሩ፡፡

እንተኾኑ ሓደ ነታ ጉዳይ ዝሬልጣ ዝበረ ሰብ፡ ናብ ጌሬ መጺኡ ነፍ ዝበሎ መሳሉ፡ "ኣጅካ ንኡ ኣይፈቅን ሞይቱ" ኣልዎ፡ ሸዋኡ ጌሬ፡ "ኡፍ! ተመሳሃሽ" እናበሉ "ኣይ ንኡ መሳለኒ እንድ'የ ልበይ ሞሲቐ! ኣይ ንኡ መሳለኒ እንድ'የ ልበይ ሞሲቐ!" እናበለ ነፍ ኣሉ፡፡

እቲ ወዲ ጊዳዎ፡ "ናይ ገዝዘቡ ጥራይ ትሓስብኪ. - እቲ ንእሽቶ'ኸ?"

ኣሉ ሓተሎ፡፡

"ገዝበይ ከይመሳሰለይ እንተ ሞይቱ ደኣ ናቱ ንእሽቶ ጥራይ ዘይፈቱ ዋላ'ቲ ናተይ ንእሽቶ'ኳ . ." ኣሉ፡ እተን ገዝዘበ ምነ ንእሽቶ ዘለወን ምትሕሓዝ ቀሊል ነዞ ዝዘፈነ ገለጸሉ፡፡

ዓቕልኻ ዘጽብጡ ሃገራት

ብሰራሕ ተዋጠርካ እንለኻ፡ እሞ ደማ እቲ ሐዝዙ ዘለኻ ሰራሕ ጸሞናን ኣደህዋን ዝሓትት ሰራሕ ምነ ዝኸውን ዋላ ንእሽቶ ሃገር ኢያ እትብሎ፡፡

ዓቕልኻ ጸበብካ እንለ፡ መሳሉ ገለ ሃገር እንተ ተወሊኽካ ደሞ ዘይሓሰቡሉ ወሳኒ ክትወስነን ዘይሓሰቡሉ መልሲ ክትምልሰን ትደፈሓኣ፡፡

ሓደ መልቲ ሓንቲ መሃርሒቱ ኣብ ናይ ሓብር ጠረጋዘሃም ገዲፋታ ዝወጽኣት ሞባይል ዓሰርተ ግዜ እናደወለት ዝረኸቦ ወዲ - ኣብ መወዳኢታኡ ነታ ተሲፈን ትቕበል ኣብሉ፡

"ዝደወልኩምሉ ዋሃል ኣይተረኽበን!' በሉ'ሞ ቡቲ ኩነታት ዝተገረመን ዝሓረቐን ዝመሳል ደዋለ፡

"እዋእ ኣታ ሓወይ እታ ነምኡ ትብል ደአ ምሽ ጓልኣንእስተይቲ እዩ፡ ካብ መሳ ደአ ወዲ ተቐይሩ?" ክብል ሓተቶ፡፡

እቲ ዓቕሉ ጸቢብዎ ዘይተሲፈት ዝተቐበለ ሰብ "እንድዒ'ሞ ንሕና እንታይ ፈሊጥና፡ ንሱ ግን ነዞ'ኡ ይብለኻ ኣሎ፡፡" ኣሉ ኣብ እዝኡ ዓጸዎ፡፡

===

ገዝዘበ ዘሎቃሕቶዎም ሰባት፡ ስሪ ጓኒት፡ ነዞ'ም ክሰናዳልካ ደዩ ነጽብጠልካ ዘኸሮቶዎም ሳርቶታት፡ እትሰረ ሞባይል ዝሥቡዎም ቴክኒኻት፡ ደላሎ መቲኒት. . . ወዘተ ገለ ገለ ካብቶም ባሀሪ'ቲ ስራሕ ዘዳካሰ ባህሪኡም ኮይንዎም "ብሎሚ ጸባሕ" ዓቕሊ ሰብ ዘጽብጡ ሰባት እዮም፡፡ ገለ ገለኡም ካብ'ቲ ነቲ ስራሕ ዝሀብዎ ግዜ ምኽንያታት ንምፍጣር ክሓስቡ ክብሉ ዘጥፍኡዎ ግዜ ደጠዘሉ፡፡

እቲ መሳሉ ዓቕልኻ ዘጽብጠ ድማ "ንሃኻ ኣብቲ ቀጸራኻ መጺእዎዎ ንኑዩም ኣብ'ታ ቀጸራ ነዘስልጠልካ እንተ ጸኒሖ ከመይ ትኸደሉም እዮ፡ ብዘዘ እቲ ዝሀቦኻ መልሲ ኣጸብቓም ከይሓሰብካ ዘይሓሰብካ ዘሎ ኣሎ ዘሎ ደሞ ክሕሰብ ክብሉ ዘጥፍኡ ዝደሊ

ሕብራዊ ሕብርዒ

ሃብተሚካኤል ዕቑባስላሴ

ጐድናዊ ሳዕቤን ሰብ-ሰርሖ መማቕርቲ

ሰብሰርሖ መማቕርቲ (sweetners) ኣብ ዝተፈለለዩ ዓይነታት መገቢ ዝሕተዉ ተወሲኽቶ ቀመማት'የምሁ። ኣብ ገለ ዓይነታት መገቢ ዘለዎም ኣገልግሎት ከኣ ነም ቅብል ተወሲዱ ደስ'ራሕሲ'ዩ። ንኡስ ኣብ ማእከል ካሪሚል ልስስ ማለት ነም ነፃፃላ ዝኣማሲሉ ማርሚሎታ ምቁር ሕወሰዘስ መገቢን ካልኣትን ኣመቕርቲ ቀመማት ኣለወ።

ሰብሰርሖ መማቕርቲ ኣብ ገለ ሰባት ዝም ቀመማት እዝኣየም ምስ ወሰዱ ቃዝ ርእሲ ነም ዝከብረሉም ይግለጽ። ምናልባት ነፀዝ ዝሰምዕዝም ሰባት እንተ'ሊኸም ጉሓደ ወርሒ ዝኣክል ዝኸፈ ሰብ ሰርሖ መማቕርቲ ዘለዎ ዓይነት መገቢ ካብ ምወሳድ ተቖጠብ'ከብ ምኑ ነቲ ዘጋጥመካም ለወጠ መዛዎ ብድሕሪዚ ብሓደ ዓይነት ሰብ ሰርሖ መማቕርቲ ዝኣተዎ ዓይነት መገቢ ኣብ ሃፍሲ ወቐፍ ሰለስተ መዓልቲ ጉመዝቡ ዝኸፈ ምልክታት እንተ ርኢና ድሜ ንተዓዝቡ ሕሞም ርእሲ ክፍሃና ይኽእሉ'ዩ። እዚ ማን ካብ ናይ ሀርሞኖት ምልወጥ ክኸውን ስለ ዝኽእሉ ቤተ ቐመም ዝሃደሎ ኣልና ክንድምድም ኣኻሊ ኣይኮነ'ዩ። ምኽንያቱ ሕሞም ርእሲ ብሰኽ ጸቕጢ ድርቅት ጥምዋት ወይ ድቃስ ምስኣን

ምልክት
ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረአምላኽ - ሳምራዊት ሞለስ

Re-Advertise

VACANCY ANNOUNCEMENT VA/03/2023

The United Nations Development Programme (UNDP) office in Asmara invites qualified applicants (Eritrean) for the following vacant post:

Job Code Title:	Procurement Analyst
Classified Grade:	NOA
Contract Modality for Six months	Temporary Appointment (TA)
Duty Station:	Asmara

Organizational Context

Under the overall guidance of DRR and direct supervisor, the Procurement Analyst ensures the effective delivery of procurement services. He/she analyzes and interprets the financial rules and regulations and provides solutions to complex issues related to procurement. The Procurement Analyst promotes a collaborative, client-focused, quality, and results-oriented approach in the Unit.

The Procurement Analyst works in close collaboration with the Management Support, Operations, Programme, and project teams in the CO, and UNDP HQs staff to successfully deliver procurement services.

Position purpose

The key purpose of the position is to provide the CO efficient procurement management and success in the introduction and implementation of operational strategies. Accurate, thoroughly researched information, timely and appropriate delivery of services ensure client satisfaction and overall timely delivery of UNDP programmes and projects.

Key Duties and Accountabilities

1.) Provides analytical inputs to elaboration and implementation of operational strategies

2.) Supports management of procurement processes for CO, NEX/DEX projects, UN House, and at the request of other Agencies.

3.) Ensures implementation of sourcing strategy and e-procurement tools.

4) Ensures facilitation of knowledge-building and knowledge-sharing.

Required Skills and Experience

Education:

• Master's Degree or equivalent in Business Administration, Public Administration, Finance, Economics or a related field.

• In lieu of an Advanced degree, a Bachelor university degree with additional 2 years of experience

Experience:

• Up to 2 years of relevant experience at the national or international level in procurement management.

• Experience in the usage of computers and office software packages (MS Word, Excel, etc) and advanced knowledge of web-based management systems

• CIPS Level-II certification is desired

• Language requirements English is Required, and other UN Languages are Desired

Application

Interested applicants should apply on the link below:
https://estm.fa.em2.oraclecloud.com/hcmUI/CandidateExperience/en/sites/CX_1/job/8478

Closing Date: 3 March 2023

Copy of document indicating exemption from/completion of national service should be uploaded.

UNDP is committed to achieving workforce diversity in terms of gender, nationality and culture. Individuals from minority groups, indigenous groups and persons with disabilities are equally encouraged to apply. All applications will be treated with the strictest confidence.

UNDP does not tolerate sexual exploitation and abuse, any kind of harassment, including sexual harassment, and discrimination. All selected candidates will, therefore, undergo rigorous reference and background checks.

(Only Short-Listed Candidates will be contacted).

ሓራጅ

ኣብ መንነ ብፍ/በ/ማሳል ወረ/ፍ ማሳለሽ ኣብርሃ ወረ/ፍ የማ ከፊላ ብፍ/በ/ዕዳ ወረ/ፍ ማሳለሽ ኣብርሃ መሉጊታ ከፊሉ+2 ብዘዘፈጠረ ናይ ውርሻ ክርክር ንብረት ወረስቲ ዝኸፍሎ ገዜ ኮማዊ በት ፍርዲ ከተማ ኣስመራ ነበቢ ኣቦ/ወል ጎይና ማርኳ ዕዲ-119 ፕሎት 53 ቁ/ፓርቸላ E ምስክር ወረቐት 116907 መወከሲ ቁ/106020 ብነም ፍ/ራት ማሳለሽ ኣብርሃ ሳህለ ዝተመዝገበ ኣብ 65.19 ት/ሜ ዝተደፈነ 3 ቀንዲ ክፍልን 2 ሓገዝቲ ክፍልን ዝሓዘ ኣብ (ኣቦ/ወል ጥቓ ዛኪ መዚቃ በት ዘሎ መንበሪ ገዛ) ብሓራጅ ተሸይጡ መምቅሲየም ደወሰዱ ኢሉ በት ፍርዲ ስለ ዝሓዘቱ እዚ ዝተጠቐሰ ገዛ ብዜኢሊ መባዕሊ ዋጋ 85,051.05 (ሰማንያን ሓሙሽተተ ሽሕን ሓምሳን ሓደን 05%) ናቕፋ ተዋሚቱ ስለዘሎ፡ ክወዳደር ዝደሊ ካብ ገቐረበ ግምት 1/4 ብነም ሕሳብ ፅዳሚ ፍርዲ ሲፒኦ ብምስራሕ ወይ በክ ሕሳብ ሐዙ ብኦክል ወይ ብኤኮዊ ወከሉ ሐዙ ብምቕራብ ክወዳደር ይኽእል፡፡ ተወዳዳሪ ቅድሚ ዕለት ጨረታ 5 ናይ ስራሕ መዓልታት ዘሎ ክፍጽሖ ዝደሊ መጠን ገንዘብ ብቐጽርን ብኦሃዘን ኣብ ፓኒታ ግሪን ኣብ ላቢፍ ቤ/ጽ/ዋ/ፈ/ፍርዲ ቁ/62 ዘሎ ሳንዱቕ ጨረታ የኣቱ፡፡ ዝቃወም እንተሎ ካብ ዝምልከቶ በት ፍርዲ መአገዲ እንተዘይኣቕረበ ጨረታ ደው ኢይብልን እዩ፡፡

ተወሃኪ ሓበሬታ ዝደሊ ኣብ ሳህለዋይ በት ፍርዲ ቁ/65 ብምቕራብ ክወፃእ ይኽእል፡፡

ዕለት ሓራጅ - 24/03/2023
ሰዓት ሓራጅ - 3:00-4:00 ድ/ቀባኻ
ሓራጅ - ሳህለዋይ በት ፍርዲ ገበን መጋዜያ ቁ/27

ቤ/ጽ/ዋ/ፈ/ፍርዲ

መድረኽ ማእከል ሞያዊ ሰልጠና

ርሑስ ሓደሽ ዓመት ይግበረልና እንዳበለ ሕጂውን ዓማዊሉ ንምሕጋስ ብምኩራት መማሃራን ብቪድዮ ቴተሪያል ኣስንዩ ንኹሎም ተማሃሮን ሰራሕተኛታትን ኣብ ዘዘጥዕሞም ግዜ እዞም ዝስዕቡ ስልጠናታት ምሃብ ቀጺሉ ከምዘሎ ብሓጎስ ይሕብር፡፡

ሀ. ስልጠናታት፡
ትምህርቲ ኮምፒተር...
ጽናና ኮምፒተር...
ግራፊክስ (CC 2017-19)...
ኮሚራ ሽሙቲን (level 1)
...ጽናና ሞባይል
...ኣካውንቲን + ፕሮኮሪ
...ኣካውንቲን + ታሊ(Tally)
...ኤሌክትሮኒክስ
...ኣዲቲን (CC 2017-19)

ለ. ሓዲስቲ ዝጅምሩ ስልጠናታት (New courses)

1.Principles of Accounting I and II plus Peachtree accounting Software for Service giving and Merchandise business
2.Prin. of Accounting plus Peachtree for manufacturing business
3.Auditing
4.Advanced video camera, still shooting and directing(Level 2)
5.Electronics level 2 (ኣብ ጽገና Flat TV, CRT, DVD, Monitor ካልእን
6.Printer and Photocopier maintenance
7.Graphics level 2(Illustrator and In design with CC 2017-19)

ብተመጣጣኒ ፡ 2ን ልዕሊኡን ንዝምዝሩ ዓቢ ምጉዳል ዋጋ ንንብር

ኣድራሻና፡ ንመማዓዝያ ምቹእ ቦታ ኣብ ማእከል ከተማ ከባቢ ባር በረኽት ድሕሪ ካርቱም ሆቴል ጎድኒ ሀንጻ በት ጽሕፈት ቀይሕ ባሕሪ (09) እዩ፡፡

ቴሌ. 112244/07204551/07218432

ስፖርት

ተስፋልደት መብራህቱ

ሻምፕዮን አፍሪቃ - 2023 ናብ ሃገራ ተመሊሳ

ካብ 08 ክሳብ 13 ለካቲት 2023 ኣብ ጋና ከተማ ኣክራ ኣብ ዝተኣንገደ ሻምፕዮን ቅድድም ብቕክለታ ኣፍሪቃ ተሳቲፉ ናይ ዝሓለፈ ዓመት ክብራ ብምዕቃብ ደጊማ ንብለል ዝኸፍት ሃገራዊት ጋንታ ኤርትራ፡ ብረስኪ 15 ለካቲት ናብ ሃገራ ከም ዝተመልሰት ህዝባዊ ርክባት ሃገራዊ ፌደሬሽን ቅድድም ብቕክለታ ኤርትራ ኣፍለጠ፡፡ ሃገራዊት ጋንታ ቅድድም ብቕክለታ ኤርትራ ኣብ ዝተመልሰትሉ፡ ኣባላት ፌጽሞት ኮሚተ ሃገራዊ ፌደሬሽን ቅድድም ብቕክለታ ኤርትራ ኣብ መዕርፎ ነፈርቲ ኣስመራ ተረኺቦም ሕቑፍ ፀንባ ብምብርኻት ድሙቕ ኣቀባብል ገይርምሎ፡፡

ኣብዚ ናይ ሎሚ ዓመት ሻምፕዮን ቅድድም ብቕክለታ ኣፍሪቃ፡ ሃገራዊት ጋንታ ኤርትራ ብመንገዲ ተቖዳዳምይ ሄናክ ምሉብርሃን ዘውዲ ሻምፕዮን ከም ዝደፈሰት ዝፍለጥ ኮይኑ፡ ኣኽለሉ ኣረፋይነ እውን ኣብ ናይ ትሕቲ 23 ዓመት ብዙር መዳልያ ከም ዘምጹእ ይዝከር፡፡ ብዘይ'ዝ፡ እዚ ሃገራዊት ጋንታ ብጋንታ ኣብ ዝተኻየደ ናይ ሜዜ ውድድር ዝገራዊት ጋንታ ኣልጀርያ ተኸቲላ 2ይ ተርታ ሒዛ ውድድራ ከም ዝፈጸመት፡ ኣብ ናይ ወልቂ ናይ ሜዜ ውድድር ከኣ ኣብ ናይ ትሕቲ 23 ዓመት ኣኽለሉ ኣረፋይነ 2ይ ኣብ ናይ ኣሊት ደማ ሄናክ ምሉብርሃን 3ይ ኮይኖም ከም ዝተዓወቱ ኣይርሳዕኑ፡፡

እዚ ከምዚ ኣሉ እንከሎ፡ ካብ 19-26 ለካቲት 2023 ኣብ ዝተፈደድ ዘር ርዋጽ ኣትዮጵያ ሃገራዊት ጋንታ ኤርትራ፡ ሓሙስ 15 ለካቲት ኣብ ሰዓታት ቅድሚ ቀትሪ ኣብ ቤት ጽሕፈት ኮሚሽን ባህልን ስፖርትን ኤርታራ ኮሚሽር ኮሚሽን ባህልን ስፖርትን ኤርትራ ኣምናኳደር ዘመደ ተኸሊ ኣብ ኮሚሽን ባህልን ስፖርትን ኤርትራ ሓላፊ ምክትታል ኮሚተ ኦሎምፒክን ፓራ-ኦሎምፒክን ሃገራውያን ፌደሬሽናትን ኮ/ል ስለመን ሰዋምን ኣባላት ፌጽሞት ኮሚተ ሃገራዊ ፌደሬሽን ቅድድም ብቕክለታ ኤርትራን ኣብ ዝተርኽበሉ መዋዕዊ መፋነዊ ተገይሩሉ፡፡

ኣብቲ ናይ ምፍናው ስነ-ስርዓት ኣምባኳደር ዘመደ ተኸሊ ኣብ መወዳኢታ፡ ፕሮፌሽናላት ተቖዳዳምቲ ኣብ ግቢ ውድድራት ዘመዘገብዎም ዘለዉ ነጥቢ፡ ኣብ ኣህጉር ኣፍሪቃ ኸኣ ብኡኣቡ ተቖዳዳምቲ ዝመጽእ ዘሎ ዓወት ኣብ ምትኽኻእ ተቖዳዳምቲ ንዘለራሕ ዘሎ ዕማም ዘጉልሕ ምኳኑ ኣብርህ፡፡

ኣሰልጣኒ ሃገራዊት ጋንታ ቅድድም ብቕክለታ ኤርትራ ኣቶ መሰሬ ኣሃሊል ብወኩ፡ ዋላኒ ዘር ርዋጽ ግቢቲ ጋንታታት ዝኸተፍኡ ሓደ ካብቶም ዝሓደሉ ውድድራት ኣፍሪቃ እንተኾኑ ኣብ ልዕሊ 64 ሰዓታት ካብ 1600-2000 ኪሎ ሜትር ዝሸፍን ርሕቀት ልምምድ ከም ዘቀደዱን ነቲ ውድድር ዝኸውን እኹል ልምምድ ከም ዝገበሩን ኣፍሊጠ፡፡ ኣቶ መሰሬ ብተወሃኪ፡ ዋላኒ ኣባላት ናይዛ ሃገራዊት ጋንታ ብዕድመ ንኣሽቱ እንተኾኑ፡ ኦሎምፒዋ ተቖዳዳምይ ዳኢኤል ተኸሃይምኖት ምስ'ዛ ሃገራዊት ጋንታ ተጠርኒፉ ብምህዉ. ግን ወላሕሊል ተመዛዚኦ ዓቢ እጃም ከም ዝህልዎ ኣብርህ፡፡

ሓለቓ ሃገራዊት ጋንታ ቅድድም ብቕክለታ ኤርትራ ተቖዳዳምይ ዳኢኤል ተኸሃይምኖት እውን ኣብቲ ውድድር ብዘለዎ ተመዛዚ፡ ደቂ ጋንታኡ ኣብ ምወፃሕድ ኣበርክቶ ከም ዝነርሕ ክገልጽ ከሎ፡ ኣብ ናይዛ ጋንታ ምኳኑ ከም ዘሕብሮ ኣብርህ፡፡

ሃገራዊት ጋንታ ቅድድም ብቕክለታ ኤርትራ ብዙቖዳዳምቲ ዳኢኤል ተኸሃይምኖት፡ ኣኽለሉ ኣረፋይ፡ ሃገር ዓንደማርያም ዩኤል ሃብተኣብን ዓወት ኣማኒን ተወከሊ ብኣሰልጣኒ መሰሬ ኣሃሊል ተመራሒ ውድድራ ከተሳትፍ እዩ፡፡ ሓፊት ዳኝት ሃገራዊ ፌደሬሽን ኤርትራ ወ/ሮ ሚርያም ሃብተይ ጠርናፊት ናይ'ዛ ሃገራዊት ጋንታ ብምኳን ናብ ሃገረ ርዋጽ ከተምርሕ ከሎ ተቖዳዳምቲ ኣኽለሉ ኣረፋይነ፡ ዩኤል ሃብተኣብ ከም'ኡ'ውን ፊረጅ መሓመደነር (መቲኒ)፡ ሳልማን ሓመደ (ማኒጅ) ድሕሪ ኣብ ቻምፕዮን ብምሕሳፍ ምስ'ዛ ሃገራዊት ጋንታ ክጸምባሩ እያ ምስ፡፡

ብተወሃኪ፡ ቀዳማይ ዕወት ቻምፕዮን ኣፍሪቃ 2023 ተቖዳዳምይ ሄናክ ምሉብርሃን ንጋንትኡ ባርዲዲ ወክሉ ናብ ዘር ርዋጽ ከምርሕ ከሎ፡ መትከል እየ፡ ዳዊት የማን ናህም ዘርኢይን እውን መምህ ጋንታታቶም ብምኳን ክወዳደሩ ምኳናም ተፈሊጡ ኣሎ፡፡ ብሓፈሻ 11 ኤርትራውያን ተቖዳዳምቲ ኣብዚ ናይ ሎሚ ዓመት ዘር ርዋጽ ብምህላፍ ዝገርም ብርክት ዝበለ ነጥቢ ክሕፍሰዋ ትጽበት ኣሎ፡፡

ዘር ርዋጽ ሓደ ካብ ዝዓበዩ ውድድራት ኣፍሪቃ ኮይኑ ብዓለምለናዊ ማሕበር ቅድድም ብቕክለታ ናይ 2.1 መዐዛኒ እዩ ዘለዎ፡፡ እዚ ውድድር ሎሚ ዓመት ንመባል 15 ግዜኡ'ዩ ዝቆደድ ዘሎ፡፡ ሃገራዊት ጋንታ ኤርትራ ትግሊ ሓመሰ 16 ለካቲት'ያ ኣብ ሰዓታት ድሕሪ ቀትሪ ናብ ርዋጽ ኣምራሑ፡፡

ኣፍሪቃ ዝተኣጸፍዎ ደሙቕ ዓወት ካብ ሃገረ ጋና ናብ ሃገረ ርዋጽ ብቕጥታ ዝህልዎ ኣብርህ፡፡

ማንቸስተር ሲቲ መሪሕነት ተረኪቡ

ብቕድሚ ትግሊ ኣብ መንነ ኣርሰናልን ማንቸስተር ሲትን ዝተካየደ ናይ ፕሪመር ሊግ ግጥም ዝፈጠሮ ዝዓበየ ጉድኣት እንተደኣ ኣሎ ኮይኑ፡ ኣብ ኩነት ኣእምሮ ተጻወትቲ ጋርስ እዩ፡፡ ምናልባት ኣርሰናል ሓደ ጸወታ ተረፍ ከለዋ ሕዚ'ዩ ዝጸንሐት መሪሕነት ብዙሕ ሰዓት ሸቶ ተበሊጻ ንሲቲ ኣፈኪቦታ ክትህወን ትኽእል'ያ፡፡ ይኹን'ምበር፡ እዚ ጋንታ ስዕረት ዝቖመጥሉ ኣገባብ ኣብ ሰሙ ኣእምሮ ተጻወትታ ፈጠርዎ ዘሎ ኣሉታዊ ሳዕቤን ኣቃሊልካ ዝረኣ ኣይመስለንዮ፡፡ ምኽንያቱ እቲ ግጥም ጸዋእ ፕሪመር ሊግ ንምዕታር ዝኸውን ክልተ ጋንታታት ብ18 ነጥቢ በለጻ'ያ ሓያል ፍጥጥን ዘይድሪር ብልጫን ሒዛ ነይራ፡፡ በንጹራ ሲቲ ንሹቶታት ሃላንድ ገዲፍካ ኣብ ሜዳኣ ብረንትፎርድ ክትርታዕ ከለ ምስ ኤቨርተን ከኣ ማዕረ ተፈልልያ ነይራ፡፡ ምስ ቶተንሃም ዘጥሪኦኦ ነጥቢ'ውን ዝቖረበ ተዘክሮ'ዩ፡፡ በዚ ኸኣ ሕልሚ ኣርሰናል እናተጋህደ ይመጽእ ከም ዘሎ ኮይኑ ቀረበ ነይሩ፡፡ ይኹን'ምበር፡ ኣርሰናል እዚ ኸኡ ብልጫ ኣብ ቅድመኣ እናሃለዉ ኣብ ዝሓለፉ ሰለስተ ጸወታታት ከተመዝግቦ ካብ ዝገበኦ 9 ነጥቢ. 1 ነጥቢ ጥራይ ከተመዝግቦ ምኽኣሉ ንኸኡ ሃገር ቀይርዎ ይርከቡ፡፡ ኣርሰናል ኣብ ዝሓለፈ ሰለስተ ናይ ፕሪመር ሊግ ጸወታታት ናብ ኤቨርተን ከይዳ ክትሰዓር ከሎ ኣብ ሜዳኣ ከኣ ምስ ብረንትፎርድ ማዕረ ወጺኡ ብሰቲ ሓሙቕ ምሸት ከኽልፍ'ዩ ግን ተገዲዱ፡፡ ኬቪን ዲ ብሩዳ ቀዳመይቲ ሽዮ ንኸመዝግብ ተሓታቲ ኣብ ርሕሲ ምኳኑ፡ ካብ ሓጺር ርሕቀት ከኣ ሽዮ ክትከውን ትኽእል ዝዘረት ዕድል ኣጥኪኑ'ዩ፡፡ በዚ ኸኣ ዝኸፈኦ ብቕዓት ካብ ዘንጸባረቖ ተጻወትቲ'ዩ፡፡

• ኤደርሰን እዚ ሓለዋ ልዩት ቡታ ኣርሰናል ዝረኸበታ ፍጹም ቅላዕ መቖጽቲ ብምጫ ካርድ ዘይምወሓዱ ዕድለኛ'ዩ፡፡ ምኽንያቱ ኣቖዲሙ ግዜ ብምጥፋን መጠንቀቕታ ካርድ ወሲዱ ብምንባሩ፡፡ እዚ ኸኣ ኣብ ልዕሊ ጋንታኡ ከበድ ጸቕጢ ፈጠሩ ንወቅጺኡት ናይቲ ጸወታ ክቖደር ተኽእሎ ነይሩዎ፡፡ ስለዚ ምስ'ዩም ብስጽ ብቕዓት ዘርኣዩ ክቖጽር ኣየኽእሎን'ዩ፡፡

• ሪያድ መሃረዝ እዚ ናይ ክንሬ ተጻዋታይ ኣብዚ እዋን ኣብ ጥርዚ ብቕዓት'ዩ ጸኒሑ፡፡ ኣብቲ ግጥም ግን ካብ ጸወታ ወጺኡ ኮይኑ ኣብ ወሽጢ ሓደ ሰዓት'ዩ ተቖይሩ ካብ ሜዳ ወጺኡ፡፡ መልእኽቱ ጸወታ ድማ ኣጥፊኡ'ዩ፡፡

ከኣ ተረቲዑ፡ ተጻወትቲ ናይ'ዛ ጋንታ ዋላኒ ብቕድሚ ትግሊ ካብ ደቓዩም ናይ ድንጋጽ ጥቕዒት እንተረኸቡ፡ ኣብ ዝቖጽል ጸወታታት ምስዩም ኣፍልጦም ሄፈሙም ካብ ኣምሪሐስ ዝወጽኡ ተጻወትቲ ሲቲ ዝህልዎም ተወዳዳርነት ኣጠራጣሪ እዩ፡፡ ኣብዚ ግጥም ተጻወትቲ ኣርሰናል ብዘይ ንዞኢ ርኢሎም ንኣሽቱ ክወቖሱ ፍጹም ኣይክኢሉን'የዮ፡፡ ወልቀ ተጻወትቲ ናይ'ታ ጋንታ ብዘሪጸምዎ በደል ኣርሰናል ነበድ መቖጽቲ ኪንጥምግ ምኽኣሉ ገዚኦታት'የዮ፡፡ ታኒሂሮ ተሚያሱ ኣብ ሲሲ ናይ ምቅጽጽር ኣህዝ ክትሕዝ ዝጀመገ ኣይመስለንዮ፡፡ ምኽንያቱ ኣርሰናል ዝ. ናይ ብቕድሚ ትግሊ ሰዓት ደሚርካ ኣብ 11 ተኸታታሊ ጸወታታት ንሲቲ ክትደፍራ ሰለ ዘይኽእላ፡፡ ኣርሰናል ቀዳም ናብ ኣስቶንቪላ ከይዳ ኣብ ትንብሮ ጸወታ ዓወት ከተመዝግቦ እንተደኣ ዘይክኢሉ ድሕሪ 2004 ጸዋእ ፕሪመር ሊግ ንምዕታር ዝበራ ሕልሚ ክጽልመት ከም ዝኽእል ርዳእ'ዩ፡፡ በንጹራ ሲቲ ግን ጸዋእ ፕሪመር ሊግ ንምዕታር ተቓይዱ ቅልጥ ምስ ምለእ ርኢሉ ምትእምማን'ያ ከተቓይዱ፡፡

ብስጽን ዝኸፈኦን ብቕዓት

• ሩብን ዲያዝ ተኸለኻላይ ማንቸስተር ሲቲ ሩብን ዲያዝ ድሕሪቲ ኣብ ወርሒ ጥቅምቲ ናይ ዝሓለፈ ዓመት ዘጋጠመ መጉዳኣቲ፡ ብቕድሚ ትግሊ'ዩ ንሬልማ ግዜ ኣብ ፕሪመር ሊግ ተሳቲፉ፡፡ ኣብዚ ግጥም ከኣ ንመሳመር ምክልኻል ሲቲ ገጥ ኣቢሉ ብምሓዙ ሓደ ካብቶም ብስጽ ብቕዓት ዘንጸባረቖ'ዩ፡፡

• ኤዲ ንዝቲይ፡ ዋላኒ ሽዮ ክኾና ዝገበኦን ዕድላት ከጥፍኦ እንተኾኑ ንተኸላኸልቲ ሲቲ ግን ረብሸዎምዮ ኣምሲዮ፡፡ በዚ እምባኦ፡ ደሓን ምንቅስቓስ ካብ ዘርኣዩ ተጻወትቲ ክብሃል ይኽእል'ዩ፡፡

• ዊሊያም ሳሊባ እዚ ተኸለኻላይ ንሓይሊ፡ ቅልጣሬኡን ጸወታ ኣኻብበኡን ንቑሙት ኣጥቃዓይ ሲቲ ኣርሊን ሃላንድ ክቋጽር ምኽኣሉ ብስጽ ጸወታ ኣንጸባሪቑዩ፡፡

• ታኒሂሮ ተሚያሱ፡ ኣብዚ ጸወታ ነቲ ካብ ብቕዓት ወጺኡ ዝኸፈ በን ዋይት ቀዲሙ'ዩ ናይ ምስስፍ ዕድል ረኺቡ፡፡

ዜና ውጽኢ

ሽዊት ተኽለ

ኣመሪካ - ልዕሊ 300 ወተሃደራት ብዕጸ-ፋርስ ሞይቶም

ኣብ ኣመሪካ፡ ኣብ ዝሓለፈ ሓሙሽተ ዓመት ጥራይ ልዕሊ 15 ሽሕ ኣባላት ወተሃደራዊ ኣገልግሎት ናይ'ታ ሃገር ካብ መጠን ንላዕሊ ዕጸ-ፋርስ ከምዝወሰዱ፡ በዚ ድማ 332 ካብኣቶም ከምዝሞቱ ወተሃደራዊ ቤትጽሕፈት ፔንታጎን ተኣሚኑ፡፡

እቲ ቤትጽሕፈት ዝዚ ዝዘኣመቱ ነቲ ጉዳይ ብዘምልከት ካብ ባይቶ ናይ'ታ ሃገር ድሕሪ ዝቐረበሉ ኣዋጣሪ ሕቶታት እዩ፡፡

ቤትጽሕፈት ፔንታጎን ኣብቲ ዝዘሎ ሓቢፈታ፡ ጠንቂ ሞት ናይቶም ወተሃደራት፡ 'ፈንታኒል' ዝተባህለ ብርቱዕ ዕጸ-ፋርስ ምኳኑን መብዝሕትኦም ድማ ትሕቲ 33 ዓመት ዝኸድሚኦም ጸለምቲ ኣመሪካውያን ደቂ-ተባዕትዮ ከምዝሞቱን ኣጸሪፉ፡፡

እቲ ሓቢፈታ፡ ብኣባላት ዲሞክራትስ ወከልቲ፡ ክፍሉሃገር ማኅበረሰብ ዝኾኑ ኤድዋርድ ማርኪን ኤልሳቤጥ ዋረንን ንዘምርሑ ሓሙሽተ ሰለጥራት ኣመሪካ ኣብዚ ሰሙንቲ ከምዝዋህበ ድማ እቲ ቤትጽሕፈት ወሲኹ ኣመልኪቱ፡፡

እዩም ሰለጥራት፡ ዝሓለፈ መስከረም ናብ ጹሑፈ ክፍሊ ምክልኻል ኣመሪካ ሎይድ ኦስቲን ኣብ ገጹሓፍዎ ደብዳቤ ብዘዐባ ኮነታት ናይቶም ኣብ መሳርያ ምክልኻል ናይ'ታ ሃገር ልዕሊ ዓቐን ዕጹ-ፋርስ ዝወሰዱ ወሰፋት ወተሃደራት ዝምልከት ሓቢፈታ ጠለቦም ምንባሮም እዩም ዝሕብሩ፡፡

ኣብ ኣመሪካ ካብ 2017 ኣትሒዙ ብዕጹ-ፋርስ ናይ ዝሞቱ ሰባት ቀጽሪ ብልዕሊ ዕጽፊ ከምዝወሰኸ ዘረድኡ ጸብጻባት፡ ኣብ 2021 ጥራይ ኣስታት 107 ሲኢል ሰባት ብሰንሒ ዕጹ-ፋርስ ክሞቱ እኳ ከለዉ፡ ልዕሊ 71 ሽሕ ካብኣቶም ጠንቂ ሞቶም ምስ 'ፈንታኒል' ዝተኣሳሰር ምኳኑ መረጻኢታታት ናይቲ ቤትጽሕፈት የመልክቱ፡፡

ኣርመንያን ቱርኪን፡ ዝምድናአን ንምምሕያሽ ይሰርሓ

ኣርመንያ ምስ ቱርኪ ዘለዋ ዝምድና ምስእ ብምስእ ናብ ንብር ንምምሳየን ኣብቲ ዞባ ሰላም ንምህላዉን ድልውቲ ምኳና፡ ሚኒስተር ጉዳያት ወጻኢ ናይ'ታ ሃገር ኣራራት ሚርዝያን ገለጹ፡፡

እቲ ብዮልስልጣን ዝዚ ዝገለጹ ኣብ ቱርኪ ናይ ስራሕ ምብጻሕ ኣብ ዘክይደሉ ዘሎ እዋንዩ፡፡

ሚኒስተር ሚርዝያን ምስ ቱርኪዊ መዛኑኡ መቭለት ካቪሎግሉ ርክብ ድሕሪ ምክያዱ ኣብ ዝዘሮ መግለጺ፡ "ኣብዚ ቱርኪ ኣብ ኣጺጋሚ ኩነታት ዘሎትሉ እዋኑ ኣብዚ ዞባ ሰላም ንምህላዉ ዲፕሎማሲያዊ ዝምድና ንምምስራትን ምስ ቱርኪ ዘሎና ዝምድና ምስእ ብምስእ ናብ ንብር ንምምሳየን ብወገን ኣርመኒያ ዘሎ ድልውትት ደጊመ ክገልጽ እፈቱ" ኢሉ፡፡

ኣብ መወዳኢታ ድማ ቡቲ ዝሓለፈ ሰሙን ኣብ ቱርኪ ዘጋጠመ ህይወት ልዕሊ 42 ሽሕ ሰባት ዝቐፍሐ ኣፅናዊ ምንቅጥቃጥ ምድሪ ዝዘሰምየ ሓዘን ገለጸ፡፡

ኣብ 1991፡ ቱርኪ ንናጃት ናይታ ካብ ሕብረትሶቭየት ዝተፈልየት ኣርመኒያ ወምዋዊ ኣፍልጦ እኳ እንተሃበት፡ ክልተአን ጎረባብቲ ሃገራት ግን ዲፕሎማሲያዊ ዝምድና ከምዘጸንሕአን ኣይ ዝገለጻ፡፡

ኣብ ዝሓለፈ ሓሙሽተ ዓመት ጥራይ ኣብ ዝተፈጠሩ ሓደጋታት ዝኸሰሉ እዋኑ ኣብዚ ዞባ ሰላም ንምህላዉ ዲፕሎማሲያዊ ዝምድና ከምዘጸንሕ ኣይ ዝገለጻ፡፡

ቱርኪ፡ ኣብ መንነ ኣዘርባይጃንን ኣርመኒያን ድሕሪ ዘጋጠመ ዶባዊ ምስኑሉብ ኣብ 1993 ምስ ኣርመኒያ ዝዘራኸበ ዶክት ከምዘጸወዖ ይዝከር፡፡

ኣዘርባይጃን እቲ ኣብ 2020 ኣርመኒያውያን ብብዝሒ ኣብ ዝኾሩሉ 'ናጎርኖ-ካራባኽ' ዝተባህለ ኣከራኻሪ ዞባ ዘጋጠመ ግጭት ዝዓወተት ኮይና ክልተ ወተሃደራዊ ድኽሙ ቱርኪ ከምዝሰርሕ ኣስ ክኢላታት ኣሚቶም፡፡

እንተኾኑ ኣብ ታሕሳስ 2021 ክልተአን ሃገራት (ኣርመኒያን ቱርኪን) ብመንግስታት ሩሲያ ተሓዝሐን ዳግማይ ናብ መኣዲ ዙት ከምኢተመልሰ ይሕበር፡፡

ሰሜን ኮርያ፡ ሓድሽ ናይ ህንጻን ሕርሻን ፕሮጀክት ኣበጊሳ

መራሒ ሰሜን ኮርያ ኪም ጆንግ ኡን ኣብ ፒዮንግያንግ - ርእሱከተማ ናይ'ታ ሃገር 10 ሽሕ ኣፓርታማታት ንምህናጽን ሕርሻ ንምልማዕን ዘዐለመ ፕሮጀክት ንምብጋስ እምኑመሳረት ከምዝገበሩ መንግስታዊ ማዕከን ዜና ናይ'ታ ሃገር ገለጹ፡፡

ኪም ጆንግ ኡን ነቲ ዝ.ፕ.ፕ ፕሮጀክት ዘበለሉ ዝሓለፈ ሰሙን ኣብ ከተማ ፒዮንግያንግ ሰፊሕ ወተሃደራዊ ምርኢት ድሕሪ ምክያዱ እዩ፡፡

እቲ ፕሮጀክት፡ ብሰንሒ ተደጋጋሚ እንዳታት ኣመሪካን ስለዳ ኮቪድ-19ን ተሃሲዩ ዝዘሎ ቁጠባ'ታ ሃገር ኣብ ምብርባር ዝ.ፕ. ኣብርክቶ ክህልዎ ከምዘኽእሎ ጸብጻባት የመልክቱ፡፡

ኣብ ታሕሳስ 2022 መንግስቲ ኣብ ዙዩዩ ኣኸቤ ትሕት ናይ ንዑዲ ጸግዕተኛት ዘለዎ ህንጻዊን ሕርሻዊን ንጥሪታት ምክያድ፡ ንቁጠባዊ ምዕባለ'ታ ሃገር ኣንዳሲ ምኳኑ ሰብሰልጣን ናይቲ መንግስቲ ምዃኑ ኣይርሳዕኑ፡፡

ሰሜን ኮርያ፡ ካብ ኣመሪካን መሳርኽታን ብተደጋጋሚ እገዳታትን ወቐሳን ክመጽኣ'ኳ፡ እንተጸንሐ መራሒ ናይ'ታ ሃገር ግኑ ኣብ ዓለም እቲ ዝተደለ ነፃለሳዊ ኣጽዋር ንምምዕባል ደሰርሕ ከምዘሎ እዩ ዝገልጹ፡፡

እዚ ከምዚ'ሉ እኳስ፡ ኣብ ሰልጣን ዘሎ ሰልፊ ናይ'ታ ሃገር ብዘዕባ ህጹጽ ዕማም ምምሕያሽ ምህርቲ ሕርሻ ኣመልኪቱ ኣብ መወዳኢታ ናይ'ዚ ወርሒ'ዚ ኣኸቤ ከተይድ ምኳኑ ተገሊጹ፡፡

ሰሜን ኮርያ፡ ነቲ ብምኽንያት ኮቪድ-19 ምስ ቻይና ኣቋሪጹዩ ዝጸንሐት ኣገልግሎት ናይ ጽዓት ባብር ኣብ ዝሓለፈ መስከረም ዳግማይ ከምዝቐጸለዩ ዝዘከር ኮይኑ፡ እታ ሃገር ልዕሊ 90 ሚእታዊት ካብ ንባዊ ንጥፈታታ ምስ ቻይና ከምኢተካይዳ ይግለጽ፡፡

ህንዲ፡ ብብዝሒ ህዝቢ ንቻይና ክትቅድማ እያ

ህንዲ፡ ኣብ ዝቐጽላ ክልተ ኣዋርሕ ብዝሒ ህዝባ ናብ ልዕሊ 1.4 ቢልዮን ብምድያቡ ንቻይና በለጸ ኣብ ቀዳማይ ደረጃ ክትሰራዕ ከምኢተኸእለ ክኢላታት ኣሚቶም፡፡

እንተኾኑ ቡቲ ኣብታ ሃገር ዘሎ ልዑል መጠን ብዝሒ ህዝቢ ግበእ ቀጺራ ናይ ህዝቢ ክቡድ ኣዲጋሚ ብምኳኑ መንሰኦ ህንዲ ንልዕሊ ሓደ ዓመት ዝኣክል ብዝሒ ህዝቡ ብልክዕ ክፈልጥ ከምዘይክኣል እዩ ዝሕበር ዘሎ፡፡

ህንዲ፡ ነቲ ኣብ 2021 ክዝካይዶ ዝጸንአ ዝነበረ ግን ከኣ ብሰንሒ ስለዳ ኮሮና ቫይረስ ዝተደናገየ ቀጺራ ህዝቢ፡ ሕጂ'ውን ብዜክዚ'ውን ሰጂስዚ'ውን ምኽንያት ክዝካይዶ ከምዘይትኽእሉ ሰብሰማዚ ናይ'ታ ሃገር ይገልጹ ኣለው፡፡

እቲ ኣብ ሰራሕቲ መንበራኣባይቲ ትምህርቲን ሞት ዕሸሳትን ዝኣመሳሱ መረጻኢታታት ዘሎ ምድጋጊያት ቀጺሩ ንምሕንጻጽ ሃገራዊ ፖሊሲ ዝጎሉ ምኳኑ ክኢላታት የረድኡ፡፡

ሓደ ሳዕለዋይ ቦጐልስልጣን ሚኒስትሪ ስታቲስቲክስን ኣተገባብራ ፕሮግራምን ናይ'ታ ሃገር ኣብ ዝዘሎ ሓቢፈታ፡ ካብቲ ኣብ 2011 ንመወዳኢታ ግዜ ዝተኻየደ ቀጺራ ህዝቢ ዝተረኸበ መረጻኢታ ክኣብ ሕጂ ወጻኢታት መንግስቲ ንምምዕጋም ኣብ ዘድልዩ ትንበያታትን ግምታትን የጠልግል ከምዝሎ ገለጸ፡፡

ቀ/ሚኒስተር ስኮትላንድ መዝነታ ትሓድግ

ቀዳመይቲ ሚኒስተር ስኮትላንድ ኒኳ ስተርጅን ብፍቓዳ ካብ መዝነታ ክትወርድ ምኳና ኣፍሊጣ፡፡

ንልዕሊ ሸሞንተ ዓመት ኣብ ሰልጣን ዝጸንሐትን መራሒት ሰልፊ 'ኤስኤንፒ' ዝኾኑትን ኒኳ ስተርጅን ዝሓለፈ ረቡዕ እያ መዝነታ ክትገድፍ ከምዘወሰነት ገሊጻ፡፡

እታ ቀዳመይቲ ሚኒስተር ኣብ መግለጺኣ ካብ ሰልጣና ኣትወርደሉ ግዜ ከምዘኣኽለ ድሕሪ ምጥቃኑ ምኽንያት ሰልጣን መሕደገኣ፡ እቲ ኣቐዳሙ ብጉዳይ ጾታኣም ዝቐጸሩ እሱራትን ስትራተጂ ናጽነትን ኣመልኪቱ ኣብ ስኮትላንድ ክለዓል ዝቐጸረ ክትዓት ከምዘዘካ ኣረዳኣ፡፡

እንተኾኑ ኣብዚ ሕጂ እዋን ንዓኣ ተኪኡ ንስኮትላንድ ክመርሕ ዝኽእል ብቐዐን ድሉውን ፖሊቲኺ ብዘይብኃዉ፡ ኣብ መንነ ሳዕለዎት ኣባላት ናይ'ቲ ሰልፊ ድሕሪ 20 ዓመት ናይ ፈለማ ውድድር መረሕሉት ንምኳይድ በዳሊ ኮይኑ ከምዝሎ እዩ ዝገለጸ፡፡

ንዝኸሕ እዋን ቀዳመይቲ ሚኒስተር ኮይና ዘገልግለትን ኣብ ታሪኽ ስኮትላንድ ናይ ፈለማ ጓል-ኣንስተይቲ መራሒት መንግስቲ ዝኾኑትን ስተርጅን ክሳዕል ዝቐጸለ ክትዓት ከምዘሎ ንዓኣ ዝክሳኣ ፖሊቲኺ ዝምረጽ ኣብ ሰልጣና ክትጸንሕ ምኳና እዩ ሓቢራ ዘሎ፡፡

እዚ ከምዚ'ሉ እኳስ ሳዕለዋይ ኮሚቴ ሃገራዊ ሰልፊ ስኮትላንድ (ኤስኤንፒ) ኣኸቤ ከተይድ ምኳኑን ነታ ቀዳመይቲ ሚኒስተር ዝክሳኣ ፖሊቲኺ ንምምሪጽ ምርጫ ዘካይደሉ ናይ ግዜ ሰሌዳ ኣብዚ ቀረብ እዋን ከምዝሕንጽጽን ተገሊጹ፡፡

ብመሳረት ቅዋም ሰልፊ ኤስኤንፒ፡ ሓደ ሕጹይ መራሒ ሰልፊ ብወሓዱ ኣብ 20 ዝተፈላለዩ ጨናፍር ናይ'ቲ ሰልፊ ካብ ዝርከቡ 100 ኣባላት ደገፍ ክህልዎ ኣለዎ፡፡

ካብ ሓደ ንልዕሊ ሕጹያት እንተዘልዩም ድማ እቲ ሓድሽ መራሒ ብድምጺ ኣባላት ሰልፊ ክምረጽ ይግደድ፡፡

ቀዳመይቲ ሚኒስተር ኒኳ ስተርጅን ኣብ 2014 ድሕሪ ዝተኻየደ ናይ ናጽነት ረፈረንደም ብዘይተቓወሞ ናብ ሰልጣን ከምዝመጽኣት ይዝከር፡፡

ተረኛ ፋርማሲ፡ ፋርማሲ ሓድሽ ዘመን
ዕለት፡ 17/02/2023
ጎደና፡ ጎደና ናቕፋ ቁ.223 ጥቓ እንዳ ማርያም ጥቓ ባር ትራስኒስ
ቁ.ስልኪ፡ 122798
ፋርማሲ ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን ኣገልግሎት ትህብ ቁ.ቴሌፎን 127565

Sabur Printing Services